Zevende Jaargang, Nummer 1 Verschijnt' vierwekelijks 12 Januari 1935

LABORISTA ESPERANTISTO

ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Secretariaat en Administratie van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Postgiro Amsterdam No. 144698, Gem, Giro A'dam F 930 || In België: Tweemontstr. 124, Deurne-Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 4600 exemplaren.

WIJ WINNEN VELD.

Een terugblik over het afgelopen jaar hoeft nog niet vergezeld te gaan van cijfers, om te constateren, dat onze zaak zienderogen veld wint. Het voortschrijden van Esperanto is ook niet in cijfers uit te drukken, maar voor wie meeleeft is het duidelijk merkbaar. En als men, zo als wij, ook op de hoogte kan blijven van de esperanto-gebeurlijkheden in 't buitenland, dan kunnen wij slechts hoopvol gestemd zijn. Meer en meer geniet het esperanto de openbare belangstelling en wijzen vele uitingen er op, dat men niet lang meer afwijzend tegen onze beweging kan blijven staan.

Zelfs mogen wij de vele arbeidersleiders afvragen, is dat nog wel langer verantwoord? Als iemand van invloed op de geest der jongeren niet alleen, in een schone oudejaarsavondrede constateert, dat de wonderen der techniek de ganse aarde tot één stad hebben gemaakt, waardoor de menigte met grote spanning alles volgt, wat zich in de gehele wereld afspeelt, stellen wij de vraag, is het dan verantwoord, alle die vele bewoners van die ene grote stad in babelse spraakverwarring te laten voortleven ?

De schoonste argumenten voor Esperanto leverde deze spreker. Omdat in waarheid alleen de esperantist zijn belangstelling voor het gebeuren op deze ganse aarde kan bevredigen. Voor de esperantist is niet alleen technisch, maar ook geestelijk, de aarde tot zo klein mogelijke proporties terug gebracht.

Waar de eenvoudige esperantist echter tot in alle hoeken dier grote stadaarde kan worden verstaan, daar reikte de stem van A.B.K., helaas, maar weinige straten ver. Hij, die bij de verandering der spelling van de nederlandse taal zijn behoudzucht eerlijk durfde prijs geven, werpe zich nu ook met ons in de strijd tegen de behoudzucht in de rijen der arbeidersbeweging, waar het esperanto betreft. Ook daar negeert men, meer dan goed is voor de arbeidersbeweging, het nieuwe uit gemakzucht en conservatisme.

Want, om de woorden van O.K. in zake de nieuwe spelling tot de onze te maken, met betrekking tot esperanto, ook wij hebben leren zien, „hoe de meeste mensen, de „intellectuelen" en „deskundigen" voorop, uit behoudzucht maar raak schreeuwen tegen het nieuwe, zonder een poging zelfs om het te toetsen, laat staan te doorgronden."

Eén zo'n intellectueel of deskundige hield in Tsjecho-Slowakije een betoog, dat mogelijk esperanto voor de handel wel nuttig, maar voor literatuur wel niet te gebruiken zou zijn.

En dan, de esperantisten uit de verschillende landen zouden elkaar ook niet kunnen verstaan ! Zo iets beweert nu een intellectueel in 1934, na tientallen jaren toenemend internationaal gebruik van esperanto, „zonder een poging zelfs om het te toetsen, laat staan te doorgronden."

Weinige dagen later hoorden wij een esperanto-uitzending uit 's mans land in het welluidendste esperanto, dat wij, volgens deze „deskundige", toch niet zouden kunnen verstaan als buitenlander.

Maar het is deze man, als zo vele intellectuelen, niet gegeven om kennis te nemen, als wij, van de inhoud van een chinees esperantoblad, dat vaststelt, dat esperanto zo schoon van klank is, als het om z'n welluidendheid bekend staande italiaans.

En wij, westerse esperantisten, zijn 't glad met hem eens, zo als wij het eens zijn met die „Oom Tobias", die in het portugees-afrikaanse weekblad „O Emancipador" aan zijn „beste neef" (u ziet, bij deze „echt" hollandse uitdrukkingen, die portugese afrikaners lijken niet zo ver af, als wij ze door middel van esperanto verstaan kunnen), dat hij zich van het theoretische gezeur van de taalpieten maar niet van de wijs moet laten brengen. Geloof mij, vervolgt hij, dat Esperanto in zijn tegenwoordige vorm volledig voldoet voor alle doeleinden, in 't dagelijks leven zowel als voor de wetenschap. Die het tegendeel beweert, zegt onze portugese oom Tobias, weet er niets van en kent de structuur van esperanto niet. En wij, zijn nederlandse neven, geven ook hem gelijk. We leven met hem en onze buitenlandse kameraden intens mee, wanneer wij, die anders nooit iets van portugezen, en nog minder van Portugees-Afrika horen, in dat zelfde blad van een klein stukje arbeidersstrijd en -leven kennis kunnen nemen. En de geschiedenis van de totstandkoming van hun verenigingsgebouw vernemen, een beschrijving van hun land en stad en meer interessants uit hun eigen pen.

Alleen zó kunnen we ons een uiteindelijke samenwerking tussen landen der wereld indenken, als door F.M.W. in zijn Economische Kronieken herhaaldelijk bepleit. Deze wil, dat alle landen te zamen één productie-gemeenschap vormen en één gebruiksgemeenschap. (Zijn dat geen klanken, o esperantisten, die gevaarlijk dicht raken aan die van het Sennaciista Manifesto?) Want, zegt hij, de ontwikkeling van het vervoeren verkeerswezen, hebben de samenvoeging van een groot aantal landen tot een productie-gemeenschap doelmatig gemaakt. Als een bekend econoom zo stoute, voor socialisten niettemin doorvoerbaar geachte, verwachtingen mag koesteren, is het dan te veel gevergd, toepassing te vragen van hetzelfde principe voor Esp. ?

Zo ergens, dan is in dit verband reden tot de aansporing, om de zo spoedig mogelijke algemene invoering van Esperanto, door alle vooruitstrevende instanties, te bespoedigen.

703183-D 7 1935

Pri aŭtoritato kaj personaj opinioj.

Iarilate ekzistas grava diferenco inter la naciaj lingvoj kaj Esperanto. En la unuaj oni akceptu ĉiujn esprimojn, ne rajtante kritiki ilin. En Esperanto tamen ne regas kutimoj, sed logiko; kaj kvankam ĉiu esperantisto devas akcepti la regulojn de la gramatiko senkritike, ĉiu, kiu almenaŭ per spertoj fariĝis kompetenta por tio, rajtas utiligi la elastecon de la lingvo, uzante tiujn formojn, kiujn li mem opinias plej logikaj, kompreneble inter la limoj de la fiksitaj reguloj.

Aŭtoritato por ni estas sole la Fundamento. Volonte ni atribuas certan aŭtoritaton al la opinioj de Zamenhof, el respekto al liaj persono kaj meritoj. Sed Zamenhof mem neniam pretendis sian opinion aŭtoritata. Modeste li eĉ respondis al personoj, petintaj lian opinion pri gramatikaĵo: „Mi dirus......" aŭ: „Mi preferus......", sed ĉiam li lasis plejeble grandan liberon al la esperantistoj mem. Li konsilis; ne ordonis. Liaj vortoj estas por ni valoraj konsiloj, sed ne leĝo. Tio klare pruviĝas el la praktiko. Se oni mem ne ĉiam agas konforme al la konsiloj, al aliaj donitaj, tio estas eble kritikinda, sed ne peko. Sed kion oni ordonas kiel leĝon al aliaj, tion oni unuavice mem obeu! Nu, kvankam Zamenhof ofte konsilis uzi iajn formojn; en liaj verkoj oni ofte trovas aliajn formojn. Volante esti aŭtoritatulo, li certe estus aginta alie.

Laŭ ekzemplo de Zamenhof agas liaj disĉiploj, la lingve spertaj esperantistoj. Ordoni ili ne rajtas, ĉar aŭtoritata ilia opinio ne estas. Sed ili spertis, ke en la lingvon enŝoviĝis, kaj jen kaj jen ankoraŭ enŝteliĝas, formoj laŭ ilia opinio kritikindaj. Ilia tasko estas klopodi por reĝustigi tiujn formojn; kaj sekve de tio, konsili al malpli spertaj esperantistoj uzi tiujn formojn, kiuj laŭ ilia opinio estas pli korektaj. Sed tiun taskon akompanu la morala devo, ke siajn proprajn opiniojn ili ne prezentu al studantoj kiel leĝon; ili agu same kiel Zamenhof: ili konsilu, sed ne ordonu!

Kompreneble ne ĉiuj kompetentuloj havas la saman opinion pri iaj gramatikaj formoj. Ofte iliaj opinioj eĉ interkontraŭas. Tio ne gravas, kondiĉe, ke ili ne klopodu trudi sian opinion kvazaŭ leĝon al aliaj, kio kaŭzus konfuzon. Se ekzemple iu rigardas vortojn kiel „renkont*en*" aŭ „plu*en*" nepre eraraj, tio estas lia persona vidpunkto; li rajtas konsili al aliaj laŭ tiu vidpunkto, sed neniam aŭtoritate altrudi.

Sed kontraŭe, neniu alia eĉ plej sperta esperantisto rajtas aŭtoritate nomi eraro la preferatan formon de l' unue nomita, eĉ se laŭ lia vidpunkto la alia nepre eraras.

En ekzamena komitato ekzemple la membroj havas siajn personajn preferojn, laŭ kiuj ili libere agu. Sed tiuj preferoj ne povas influi ilian laboron en la komitato; kaj la komitato agnoskas kiel devigan leĝon nur la Fundamenton, cetere lasante al ĉiu ties plenan liberecon.

Ekzamena komitato mem do estas ia aŭtoritato; ĝiaj membroj havas devojn laŭ la komitato, sed liberojn laŭ personaj vidpunktoj.

Al la studantoj kompreneble ne estas ĉiam facile distingi inter gramatikaj leĝoj kaj konsiloj, precipe ne, se la konsilinto mem ne akcentis, ke io estas lia persona opinio. Sed ne gravas; eble iam la nuna studanto fariĝos mem spertulo, kapabla juĝi pri tio. Li nur konsciu, ke tia kapablo ne naskiĝas el lego de kelkaj libroj aŭ el B-diplomo. Ne, tia kapablo nur po iom formiĝas el multaj jaroj da ekzakta studado.

Oni povas bedaŭri, ke ekzistas kelkaj spertuloj, kiuj ŝatas trude instrui sian propran vidpunkton kvazaŭ leĝon al aliaj; sed tio estas esceptoj. Sed egale bedaŭrinde estas, ke ekzistas komencantoj, kiuj preskaŭ senspertaj kredas sin kapablaj por juĝi pri aliies vidpunktoj nur por kondamni ilin.

Decas, ke ĉiu konsciu pri sia tasko, bone distingante inter lingvaj leĝoj kaj personaj preferoj. Kaj nur tiel agante oni povas fari konstruan laboron, kiu estas tiom bezonata por eduki la esperantistojn al plej alta lingva nivelo.

G. J. D.

Esperanta stenografio?

Kio estas stenografio ?

Celo. Ĝenerale oni opinias, ke stenografio estas rapida skribo uzata nur por kapti la rapidajn paroladojn de oratoroj. La afero ankaŭ havas alian valoron. Ĉar la stenografio ebligas al ni, skribi pli rapide ol per la kutima skribo. Ĝi do celas helpi al ĉiuj produktoj de l' spirito kiuj postulas la uzadon de la skribo.

Sistemo. Pro ĝiaj rimarkindaj ecoj, facila lernebleco, perfekta legebleco, grandaj simpleco kaj rapideco, nepre rekomendinda estas la sistemo de Duployé-Flageul, la stenografio por ĉiuj.

Konkludo. Stenografio povas esti konsiderata kiel moderna bezonaĵo, utila por ĉiu skribanto. Ni laboristoj, multe skribantaj esperantistoj, havantaj korespondantojn sur la tuta terglobo, tial konsentu pri iomete da peno, por lerni kaj flue uzi tiun ĉi rapidan skribon de nia tempo.

Pri senpaga perletera stenografa kurso, la interesatoj turnu sin al mi, nepre aldonante respondpoŝtmarkon.

J. P. Bogaard ,
Walstraat 14, Terneuzen.

Ons Taalblad verdwenen.

Toen we voor drie jaren besloten aan ons orgaan een of twee pagina's toe te voegen, waar uitsluitend aandacht geschonken zou worden aan taalkundige onderwerpen, konden we niet een zo grote belangstelling bevroeden, dat deze aanleiding zou zijn tot het beschouwend bespreken en 't trachten verklaren van zo velerlei grammatikale onderwerpen. Velen dezer, gebundeld in La Konsilanto pri la esperanto gramatiko, hebben hun waarde voor den cursist zelfs behouden.

Ons Taalblad, zoals wij deze bijlage van L E terecht noemde, heeft onder de alleszins bekwame leiding van onze kdoj G. J. Degenkamp en F. Faulhaber veel en nuttig werk gedaan. Zij waren het, die, beiden op hun wijze, men denke o. a. aan „Wat de pot schaft" van Faulhaber, welke een apart genot waren te lezen, het esperanto-peil onzer leden ver omhoog brachten.

Ons Taalblad onderscheidde zich van de taalpagina's in andere esp.bladen, op door de lezers gewaardeerde wijze. Maar daarnaast werden zeer vele vragen nog persoonlijk beantwoord en vonden hierbij vele cursusleiders steun, in voor hun twijfelachtige gevallen.

Node doen wij afstand van Ons Taalblad, maar wij doen dat niet zonder daarvoor andere dingen in de plaats gesteld te hebben, waaraan ook de O T-medewerkers weer al hun tijd en kunnen geven. Evenals, op wens van velen, nog geregeld een bijdrage van hun hand in ons orgaan blijft verschijnen, waarbij we niet gebonden zijn aan plaats en ruimte.

Bij het afscheid van O T zij een woord van dank, als beloning voor hun bekwame leiding, aan onze kdoj Degenkamp en Faulhaber op deze plaats gebracht.

La Vojo groeit.

Het verheugt ons, dat het aantal lezertjes van ons kinderblad „La Vojo" nu de 70 bereikt heeft. Men mag menen, dat het geen groot aantal is, maar men vergete niet, dat het alleen voor onze kinderen, die esperanto kennen en leren, bestemd is.

Wie ook als oudere kennis neemt van de inhoud van dit blad, zal met ons van mening zijn, dat dit de toon is, die spreekt tot de kinderen en ze pakt. Hopen we, dat de kring van kinderen-esperantisten zo zal groeien, dat La Vojo steeds meer zal voldoen aan de eisen voor een goed verzorgd kinderorgaan te stellen.

Voor medewerking wende men zich tot de redactrice, Kdino Lie Tillema-Heynen, Diephuisstr. 27a, Groningen.

Abonnementen opgeven aan gekdoj Smit, James Wattstr. 42a, Groningen.

De groepsgeest werkt reeds.

Misbruik van het Lingva Komitato?

In de pers lazen we de uitslag van de esp.examens van het examen-comitee van LEEN-NK.

Dit comitee laat regelmatig bij haar publicaties achterwege, te vermelden door wie deze examens worden gehouden. Dat wekt niet alleen verwarring met ons examen-comitee, maar geeft ook een valse indruk.

Men vermeldt toch zonder meer, dat met het examen van 8 Dec. *de* esp.-examens voor 1934 zijn geëindigd. Niet alleen, dat als er twee comitees bestaan er geen sprake is van *de* examens, doch van examens van het ene of andere comitee met name aangeduid, maar van hoe grote aanmatiging dit ook overigens getuigt, kan men zich voorstellen als het examen had doorgegaan, dat ons comitee zich oorspronkelijk voorstelde nog te houden in December.

Even misleidend is de daarop volgende mededeling, dat in 1934 in totaal 585 candidaten voor A en 135 voor B deelnamen.

De argeloze lezer, niet beter wetende, denkt natuurlijk, dat dit het ware aantal examinandi is. Men verzwijgt immers van *welk* comitee dit bericht is! Terwijl men daar heel goed weet, dat om het totale aantal examencandidaten te krijgen, men daarbij de candidaten van ons Fed. Esperanto Examen Comitee moet optellen!

En niet minder erg is wel, dat het niet meer bestaande examen-comitee 't doet voorkomen alsof het in 1935 wederom examens afneemt.

Men vertelt er niet bij, dat het een nieuw gevormd comitee is.

Doordat LEEN het contract met de katholieke esp. bond (NK) opzegde, wegens diens weigering om onze Fed. op gelijke voet in het ex.comitee op te nemen,*bestaat het oude examen-comitee niet meer.*

Wel stichtte men een nieuw examen comitee, waaraan deelnemen NK, CNEV en.... de uitgetreden oppositie van LEEN!

Hoe kan dat?

En nog wel, naar men mededeelt, onder de auspicieën van het Lingva Komitato.

Wat dit laatste betreft, zouden wij willen vragen, hoe kan dat?

Het Lingva Komitato is toch een instituut van de „esperanto beweging", onafhankelijk van de verschillende stromingen in deze beweging?

Zijn taak is uitsluitend, te waken voor het behoud van de grammatikale grondslagen van het Esperanto en haar ontwikkeling te controleren. Dat is een zó belangrijke taak, dat het voor het L K geboden is het vertrouwen van alle esperantisten zonder onderscheid te behouden. Het mag zich dus zeker niet inlaten met organisatorische kwesties. Het zij genoeg, dat het L K steeds eenzijdig contact onderhield met UEA, de „Esperantista Akademio"daarvan financiële steun genoot en er nimmer een arbeider-esperatist voor dat L K werd voorgedragen, hoewel daaronder zijn, die „lingve" meer competent zijn, dan verscheidene der nu zittenden.

Zo dus het L K zich tot het patronaat van dit nieuwe ex.comitee heeft laten overhalen, zal dat voor ons aanleiding zijn daartegen onze bezwaren te bestemder plaatse te brengen.

Dit klemt te meer, nu we in „Esperanto", het orgaan van UEA, lezen, dat de verkiezing tot lid van het UEA-Komitato van Sro Rollet de l' Isle, voorzitter van de Esperantista Akademio, aanleiding is tot het slaan van een brug tussen UEA en de Akademio. Als men nu weet, dat een der leden van deze Akademio de vice-voorzitter is van UEA, die een belangrijke rol speelde in de Examen-Commissie welke onze Federatie weerde, en dat dezelfde nu LEEN verliet om mede te werken aan de oprichting van de Nederlanda Esperanto Grupаro en het nieuwe examen-comitee, dat zich zelfstandig wenste te verklaren, dan kan men begrijpen, dat wij op al die achterbakse gebeurlijkheden even de vinger leggen.

(Volgens een juist in Heroldo verschenen Dec.-bericht van de Akademio, kan er geen sprake zijn van het staan onder de auspiciën van het L K. Wij komen hierop nog terug.)

Verheugend Bericht.

Weer Vara-uitzendingen.

Op uitnodiging van het Varabestuur hadden we half December een bespreking met den omroepsecretaris, waarin deze ons voorstelde over te gaan tot regelmatige esperanto-uitzendingen. Daar dit een reeds lang door ons gekoesterde wens is, aanvaardden wij dit aanbod natuurlijk gaarne, hetgeen zeker de esperantisten een groot genoegen zal doen. Men geve daarvan blijk aan de Vara.

Wij hebben nu een schema ingezonden voor veertiendaagse halfuurtjes, te beginnen met 2 Februari, waarvan we nadere mededelingen zullen doen, na goedkeuring door de Vara.

Mogen we slagen in de opzet zoals wij die in samenwerking met de Vara hebben uitgewerkt, dan geloven we zeker te mogen zijn van aller tevredenheid.

Al la eksterlanda Gazetaro.

Nia organizo, la Federacio de Laboristaj Esperantistoj en la nederlandlingva regiono, tre verŝajne komencos en Februaro regulan dissendon de radio-esperanto programoj. Por tio ĝi ricevis inviton de la Laborista Radio Asocio (la VARA) en Nederlando.

Eble la dissendoj okazos ĉiun duan sabatvesperon de post 2 Febr., dum duona horo, inter 18.40-20.40a horo. Ĉar ni ankoraŭ atendas la aprobon pri la programo, ni ne jam povas informi pri ĝi.

Se eblas, ni publikigos en Sennaciulo de 25 Jan. proks.

Vi aŭskultu al niaj programoj, pere de la nederlanda stacio Hilversum, ondlongo 1875 metroj.

Esprimu propagandcele vian kontenton al:

Radiostacio VARA, Postbus 50,
Hilversum, Nederlando.

Luistert naar 't buitenland.

Voor esperantisten valt er tegenwoordig ook veel esperanto uit het buitenland te beluisteren. De Radiogids bevat regelmatig een, zij het niet geheel volledig, esperanto-programma. Ook wij luisteren af en toe naar 't buitenland, waartoe onze radiocentrale op verzoek steeds medewerkt. Zo konden we de vorige week een operette in 't esperanto horen, door Brno uitgezonden en door *alle* Tsjechische zenders overgenomen. Deze Tsjechische stations zenden elke eerste Woensdag van de maand een heel uur en 2 maal per week een kwartier esperanto uit.

Het radiostation Brno wordt zelfs reeds genoemd het „groene station", bekend als het is door zijn esp.uitzendingen en de volledige medewerking om deze steeds meer te volmaken. Het vaste toneel-operette gezelschap van dit station, dat nu de operette „Op rozen gespreid" uitvoerde, leerde daarvoor esperanto. En we kunnen zeggen, het was perfect. Het is werkelijk een genot naar deze esperanto-uurtjes te luisteren. Het esperanto klinkt als muziek.

Waarbij wij dan niet kunnen nalaten even te glimlachen om zo veel intellect, dat nog steeds beweert, dat de esperantisten uit het ene land, die uit het andere land niet zouden kunnen verstaan.

Naar het SAT kongres in Parijs.

Hebben alle afdelingsleden reeds kennis genomen van de circulaire, die we onze afdelingen deze maand toezonden? Deze bevat nadere mededelingen over de reis naar het SAT-congres, zomede een voorlopig programma, en van het reisplan, per trein, touringcar en fiets.

Leest deze eens goed en besluit dan te sparen voor een goedkoop en gezamenlijk bezoek aan Parijs. Want 15 Juni moet de helft van de reissom in 't bezit zijn van kdo J. Preker, Smaragdstraat 5 [3], Amsterdam (Z.), die voor de Federatie deze zaak behartigt.

Van tijd tot tijd volgen in L E nadere mededelingen.

OVER HET GEBRUIK VAN
esti okupita of -ata.

Dat men nog enige twijfel kan koesteren omtrent de uitgang, die het woord bezet (= okupita) moet hebben, mag vreemd lijken na hetgeen Zamenhof daaromtrent in „Lingvaj Respondoj" heeft gezegd, en na de korte, maar duidelijke verklaring, die Mees er van in „Struikelblokjes" heeft gegeven. Nooit is mij daaromtrent dan ook mijn mening gevraagd. Tot mij opeens blijkt, dat er niet alleen toch nog zekere twijfel bestaat, maar dat n. b. iemand, bij wie die twijfel gerezen is, zelfs een voordracht houdt over dit onderwerp, waardoor hij slechts twijfel kan scheppen bij anderen! *)

Om wanbegrippen te voorkomen wil ik dan ook nog eens een uiteenzetting geven van het gebruik van ita of ata in bezet. Deze uiteenzetting is geheel gebaseerd op de mening van Zamenhof en sluit zich aan bij die van Mees en de verklaring in „Plena Vortaro". Om slechts door een nieuwe toelichting aan het slot hiervan, de zaak nog wat te verduidelijken.

Is een werking nog aan de gang, dan is een persoon of zaak, die de werking ondergaat, -ata; b.v.: La letero estas skribata.

Is de werking afgelopen, dan wordt de uitgang -ita; b.v.: La letero estas skribita.

Doch het karakter van de werkwoorden onderling verschilt. Er zijn werkingen van min of meer lange duur: skribi, helpi, legi; en van meestal korte duur: doni, meti, ĵeti, fermi.

Het spreekt vanzelf, dat de uitgang -ata bij de laatstgenoemde werkwoorden niet zo veelvuldig voorkomt als bij de eerste; immers, de toestand -ata duurt bij de laatsten soms maar een paar seconden, en dan treedt bij deze werkwoorden onmiddellijk de toestand -ita in.

Hoe staat het nu met het werkwoord okupi?

Dit werkwoord heeft, met een aantal andere (ĉirkaŭi, lumigi, plenigi enz.), eigenlijk beide betekenissen. Ze kunnen van korte duur zijn *(in bezit nemen, rondom komen, licht maken)*, en van lange duur *(in bezit houden, rondom zijn, licht blijven geven).*

Uitgaande van hun eerste betekenis krijgen we dus:

La malamiko okupas la urbon = ...neemt de stad in bezit.

La arboj ĉirkaŭas la placon = ...komen om het plein te staan.

Mi lumigas la ĉambron = ...maak licht.

En de lijdende vormen zijn op datzelfde moment:

La urbo estas okup*ata.*
La placo estas ĉirkaŭ*ata.*
La ĉambro estas lumig*ata.*

Doch onmiddellijk na de werkingen okupi enz. treedt de toestand -ita in:

La urbo estas okup*ita* = ...is bezet.
La placo estas ĉirkaŭ*ita* = ...is omgeven.
La ĉambro estas lumig*ita* = is verlicht.

Maar nu gaan we ons bezig houden met de tweede betekenis van die werkwoorden, van lange duur dus; dan krijgen we:

La malamiko okupas la urbon = ...houdt bezet.
La arboj ĉirkaŭas la placon = ...omgeven.
La lampo lumigas la ĉambron = ...verlicht.

Tijdens die werkingen zijn de stad, plein en kamer dus:

okup*ata*, ĉirkaŭ*ata* en lumig*ata.*

Maar nu komt de kans voor misverstand, want, als deze werkingen met hun begrip van lange duur zijn afgelopen, moet men dan zeggen:

okup*ita*, ĉirkaŭ*ita* en lumig*ita*, evenals bij iemand, die geslagen is, daarna wel is bat*ita?*

Absoluut niet, want ik weet zeker, dat, als ik van een okup*ita* ĉambro spreek, iedereen daaronder 'n kamer verstaat, die nog bezet is, en niet een kamer, die alweer verlaten is.

Passen we dus als regel deze werkwoorden in hun beide betekenissen toe, die van korte en van lange duur, dan kan b.v. een lumig*ita* ĉambro zijn zowel een kamer, waar *licht is gemaakt*, als een, waar *het licht weer gedoofd is.* En evenzo een lumig*ata* ĉambro een kamer, waar *het licht op 't moment wordt aangedaan*, als een, waar *het licht al geruime tijd brandt.*

Nu hebben Zamenhof en anderen terecht ingezien, dat dit verwarringstichtend is, omdat men dan immers nooit kan weten welke van de twee betekenissen van het werkwoord bedoeld is. De oplossing heeft Zamenhof zelf aan de hand gedaan: Gebruik *-ita;* d. w. z., pas dergelijke werkwoorden zoveel mogelijk in hun kortstondige betekenis toe, zodat dus een okup*ita* en lumig*ita* ĉambro een kamer is, die *bezet* en *verlicht* is, en waar het bezetten en verlichten nog voortduurt. De gevallen, die tot misverstand aanleiding zouden geven, zijn zo tot een minimum teruggebracht.

Dan is er nog een overeenkomst tussen okupi, lumigi enz. en andere werkwoorden met kortstondige betekenis, n.l., dat na al die werkingen een toestand intreedt, die pas door een andere werking weer wordt opgeheven. Met werkw. met een betekenis van enige duur is dit niet het geval.

Oni malfermas la pordon. Daarna is de deur dus malferm*ita.* De toestand malfermita duurt voort, totdat fermi hieraan een einde maakt. De deur is nu ferm*ita* (= *ne*malferm*ita, ofschoon hij toch geopend geweest is).*

Zo ook:

Oni okupas la ĉambron. De kamer is daarna okup*ita*, totdat men door eliri de toestand okup*ita* opheft. Men spreekt nu van een *ne*-okup*ita* ĉambro, *ofschoon de kamer toch bezet geweest is.*

Dat gaat niet met b.v. skribi. Onder het schrijven heerst de toestand skrib*ata;* is het schrijven afgelopen, dan is de brief skrib*ita.* Die toestand wordt niet meer opgeheven. Men blijft spreken van een skrib*ita* letero. Zo ook b.v. van een bat*ita* hundo, al is dat bati nog zo lang geleden.

G. J. D.

---

*) En voor die voordracht in z'n geheel ruimte eiste in L E onder de titel „Protest" tegen een uiting van een examinator over dat woord. (Red. L E.)

Vertalingen.

Oefeningen in O.T. van 8 Dec. 1934.

SINDS (DE of DUM).

De kiam vi loĝas tie ĉi? Li mensogis; de tiam mi ne fidas lin plu. De kiam (ook: post kiam) li mensogis, mi ne fidas lin plu. De (post) ĉi matene mi ne parolis plu kun li. De (post) tiu (post)tagmezo li restis for. De sia dektria jaro (dektrijara aĝo) li laboras (servas) ĉe (sub) tiu mastro. Dum (dum kiam) mia patro estas malsana, mi ne eliras. Dum tri tagoj li vojaĝas (estas vojaĝanta is natuurlijk ook goed, maar het heeft geen zin hier 'n samengestelde vorm te gebruiken). Tri tagoj forpasis, de kiam li forvojaĝis. Li mortis jam antaŭ du jaroj.

—

-IA, -IEL, -IOM.

Kiom ajn scivolaj ili estis pri lia edziĝo, neniam.... Ho, ke mi povu fari ion por pruvi al vi kiom danka mi estas! (een algemeen gebruikte vorm, m. i. minder juist, is: Se mi povus....). Kiom ŝi deziris al li la peljbonon (in twee woorden: la plej bonan)! Kiom mi ĝojus! (hier vooral niet kiel; ik vraag mij immers niet af, *op welke manier* ik mij verheugen zou?) Mi estis scivola (por) vidi liajn favoratojn, kiuj tiom interesis lin. Ŝi forpelis la enuon kiom (kiel) eble plej bone, voĉlegante al li; sed ofte li parolis al ŝi pri la urbo, kiun li tiom amis kaj kiun li tiom deziris prezenti al ŝi. Ŝi ripetis la vortojn kiom rapide ŝi povis. Kiom ajn ni cerbumis pri ĝi, ni ne komprenis ĝin. Tio estas tiom pli grava, ĉar li estas konata de ni ĉiuj (Des te vertaalt men wel door des pli, maar veelal alleen in verbinding met ju pli). Tiom pli bone por ni. Jam dum tiom longe mi ne vidis homan vizaĝon. Tiom riĉa li estas, ke li eĉ ne konas ĉiujn siajn posedaĵojn. La loĝejo ne estas tia, kia mi deziris ĝin. La libro ne estas tiel bindita, kiel mi deziris. Viaj okuloj estas belaj, kia la ĉielo. Prenu la aferojn kiaj ili estas.

G. J. D.

De pers.

Min of meer regelmatig verschijnt er in ons blad een statistiek van verschenen artikelen en berichten, die onze beweging betreffen. Hieruit blijkt wel voldoende, hoeveel beter de medewerking der pers, zowel de grote als de kleine, is dan vroeger. Natuurlijk zit 'm dat grotendeels daar in, dat wij een *groeiende* beweging zijn, die daardoor te meer de aandacht trekt en de belangstelling der krantenwereld verdient.

Die groei weerspiegelt zich in 't aantal medewerkers onzer Persdienst, dat de verzorging der berichtgeving ter hand neemt, hetgeen een goede outillatie van onze Persdienst verzekert. Niet daar op echter is het waar wij nu op willen wijzen. Het jaarverslag is daar de meer geëigende plaats voor Waar wij even de aandacht op willen vestigen is, dat het simpele weergeven der cijfers van het aantal verschenen artikelen over de esperantobeweging in de daarbij vermelde kranten, hetgeen door plaatsgebrek niet anders kan, geen voldoende indruk geven van de waarde, die deze propaganda voor ons heeft. Daarvoor moet men de verzameling kranten en artikelen, die we regelmatig van onze „correspondenten" in de afdelingen ontvangen, voor zich hebben gezien. Verscheidene bladen hebben een regelmatige esperanto-rubriek, waarin behalve propagandastukjes, afdelingsberichten en mededelingen van onze Persdienst, verslagjes enz., goed geschreven stukjes voorkomen, waarin de idee en het gebruik van esperanto worden belicht. Vele bladen, vooral de buurt- en plaatselijke kranten en provinciale pers zijn lang niet karig met de ruimte, die ze ons afstaan. Vooral tijdens onze groene-maand-actie is dat gebleken.

Van de vak- en partijbladen van soc. richting zijn er ook al te noemen, die regelmatig esp.artikelen opnemen.

Dergelijke artikelen, van tijd tot tijd geplaatst, doen veel nut. Verslagen, soms met beschrijving van de reis, van het SAT-congres, van bezoek aan en van buitenlanders-esperantisten, van vergaderingen met sprekers voor Esp. en redevoeringen voor de radio, resultaat van esp.correspondentie, zelfs in 't esp., stukjes uit L E overgenomen en boekbespreking, trekken onze aandacht.

De redacties van al deze kranten kunnen zich overtuigd houden van onze welgemeende dank niet alleen, maar ook van een nuttig gebruik van hun medewerking. In ons tentoonstellingsmateriaal worden deze bladen zeer gewaardeerd en doen dus ook zo nog goede dienst.

Afdn en distr. kunnen ze voor hun tentoonstellingsmateriaal bij ons aanvragen.

Nog eens, zo niet.

In het artikel „Zo niet?" in het vorige nummer van L.E. wordt gezegd, dat er afdn. van de Fed. zijn, die bij het organiseren van cursussen angstvallig verzwijgen, dat deze cursussen georganiseerd worden door de Fed. Eén van de afdn., die zich hieraan schuldig maakt, is de afd. West-Graftdijk. Ziehier hoe de afd. West-Graftdijk het vorige jaar (herfst 1933) te werk ging:

In 6 plaatsen werden door West-Graftdijk cursussen opgericht, n.l. te Purmerend, Ilpendam, Schermerhorn, de Rijp, Stompetoren, Midden-Beemster. Het zijn alle kleine dorpjes, of te wel ,gaten". In dergelijke plaatsjes is het slechts mogelijk cursussen in het leven te roepen, zo deze neutraal zijn, ten eerste, omdat men door de kleine bevolkingsgroep op ieders medewerking aangewezen is, ten tweede omdat men moet kunnen beschikken over een schoollokaal. Een schoollokaal wordt natuurlijk niet afgestaan, zo men bij de oprichting vertelt, wie de cursus organiseert en dat het doel van de cursus mede is versterking te krijgen van de arbeidersesperantisten. Neutrale cursusen zijn dus gebiedend voorgeschreven in kleine plaatsen. Toch hebben wij een beetje gesmokkeld, wij hebben n.l. het leerboek van Lem gebruikt met zijn duidelijk uitgesproken tendens.

En nu het resultaat: In Ilpendam ging de cursus al spoedig te niet, omdat na enkele weken het gebruik van het schoollokaal werd opgezegd. De reden? Och, die deelt men niet mede, maar wij vermoeden sterk, dat deze gelegen is in het gebruik van het niet neutrale boek van Lem.

5 cursussen bleven dus in stand, dank zij de buitengewone verdraagzaamheid van de deelnemers, die, hoewel niet socialistisch gezind, toch met Lem genoegen namen.

Na afloop van deze cursussen werden door West-Graftdijk 4 afdelingen van de Fed. opgericht.

De oprichting van zoveel afdelingen kan, dunkt mij, zonder hovaardigheid een prachtig resultaat genoemd worden van het handig manoeuvreren van ons kleine groepje. (Tussen twee haakjes, is er nog een afd. van de Fed. waaraan het gelukt is, 4 nieuwe afd. in het leven te roepen?)

En hoeveel hebben deze 4 nieuwe afd. aan de gewestelijke kas gekost? In totaal de som van f 10, d.i. per afd. f 2.50. Ook dit jaar heeft W.-Graftdijk weer verschillende cursussen in de omtrek georganiseerd. En we mogen enige hoop koesteren, dat ook hieruit afdn. van de Fed. zullen groeien.

Wij hopen echter, dat we niet al te veel opmerkingen te slikken zullen krijgen van personen die, hoewel onbekend met allerlei toestanden ten plattelande, zich toch het recht aanmatigen een oordeel uit te spreken. Heus, het zou ons wel eens een beetje te gortig kunnen worden.

Er zou naar aanleiding van het artikeltje in L.E. nog heel wat te zeggen zijn, maar wij zullen het hierbij laten.

C. J. van Veenendaal.
West-Graftdijk.

Onderschrift.

De redacteur van L E en het Fed.-Bestuur, waarvan ook de red. deel uitmaakt, in hun hoedanigheid gekozen door het jaarlijkse congres der Fed. hebben niet slechts het recht maar **tot plicht,** hun oordeel te geven, zo nodig in 't openbaar, over alle zaken die het belang raken van de gehele Federatie.

Het smalende „zich een recht aanmatigen een oordeel uit te spreken" passe inzender dus op zich zelf toe, waartoe al eerder aanleiding was.

Wij blijven bij onze mening, dat als samenwerking geboden is, men dit niet behoeft te laten, maar geen verstoppertje moet gaan spelen met onze naam en tendens.

Dat is niet eerlijk en 't wreekt zich toch.

De inzender geeft daarvan zelf 't bewijs met Ilpendam.

En is Purmerend nu zo'n gat, dat daar een esp.-groep moet zijn, die „vlees noch vis" is, die dit ontzien en dat laten moet? En dan nog te moeten spreken van *buitengewone verdraagzaamheid* van deelnemers, **omdat ze zo goed willen zijn** hun eigen kennis te verrijken door **onze** mensen, door **ons uitstekende** leerboek (geroemd als leerboek door LEEN en zelfs door Nederl. Katolika, zo wel als door de Christelijke Esp. Ver. — zoals **al** onze uitgaven en werken door hun geprezen worden!), in cursussen door **ons** tot stand gebracht, als wij **„ons zelf"** prijs geven?

Die mensen, die dat van ons eisen maar zelf **niets** offeren, zullen vertrekken, zodra ook wij dat niet doen. Hun verdraagzame aard blijkt dan juist gegrond op **on**verdraagzaamheid. Wij hebben daar ondervinding van.

Zo goed er in honderdtallen kleine plaatsen afdn. zijn, en dikwijls zeer levendige, van velerlei instanties in de arbeidersbeweging, moet het ook mogelijk zijn, goed functionerende en zelfstandige afdn. onzer Fed. te doen bestaan. Zij die niet bij ons horen, blijven toch niet met ons in één verband, hetzij omdat we arbeiders zijn of onze gezindheid hun niet aanstaat. En die eerlijke uiting van ons arbeider zijn en onze gezindheid heeft, naar onze overtuiging, wel het grootste deel tot onze groei bijgedragen. Curieus is ook de tweede mening, dat men in kleine plaatsen juist moet beschikken over een schoollokaal en dat „natuurlijk" niet krijgt als men vertelt „wie" de cursus inricht. Is het niet mogelijk, dat men het „natuurlijk" niet krijgt, als men verzwijgt wie men is! Dat weet men op kleine plaatsen immers toch wel!

De ons ter beschikking staande gegevens doen evenwel zien, dat men maar in heel weinig gevallen gebruik maakt van een schoollokaal. De afdn. echter die een schoollokaal aanvroegen, kregen dit ook, behoudens een enkele uitzondering. Indien dit veel voorkwam, zou het Fed.-Bestuur daar zeker het zijne aan doen. Maar zijn mening verkopen voor een schoollokaal, nee dan doe men 't maar liever daarzonder.

Hetgeen te gemakkelijker kan, als de cursussen niet belast zijn met mensen, die liever geen esperanto leren om het gebruikte leerboek, of om dat de Fed. daarvoor zorgt. Van deze kant bekeken, mogen wij wel concluderen, dat de arbeidersesperantisten al heel erg verdraagzaam zijn geweest, dat ze zo vele jaren genoegen hebben genomen met prutsige „neutrale" leerboeken en wat men voor neutraal laat doorgaan. Men zie maar eens het „neutrale" leerboek van H. Bakker, Esp. in een doosje, les 17, die handelt over een staking.

Het moge inzender een beetje te gortig zijn, dat we een keer zeer gerede aanleiding hadden tot het geven van onze mening over dergelijke dingen, het is ons veel te gortig, dat men zo handelt zonder het Fed.-bestuur daarin te kennen en het dan nog durft verwijten te doen. (Red. L E.)

La Progresanto

wint nog steeds abonnees, ook buiten onze rijen. We tellen er nu 1300. We zullen nog een poosje afwachten en dan onze oplaag vaststellen. Na die datum kunnen we dan geen abonnees meer gebruiken.

Het Braille esperanto woordenboek

wil Nosobe de blinden brengen door z'n loterij. Helpt mede.

Vraagt verkoopboekje aan (inh. 30 loten à 10 cent) bij: Mej. H. M. Th. Tushuizen, Spreeuwenpark 8², A'dam (N.) Postgiro 13500 bestemd voor T 1345.

Mededelingen van het Congres-comité, secretaris H. Niezen, James Wattstr. 40a, Groningen.

(Het congres vindt op de beide Paasdagen, 21 en 22 April, te Groningen plaats).

Logies.

Onze eerste pogingen tot het verkrijgen van goed en goedkoop logies hebben tot resultaat gehad, dat we op 't ogenblik beschikken over:

1. **De Jeugdherberg** met 50 slaapplaatsen, gedurende beide nachten (van Zaterdag op Zondag en van Zondag op Maandag.)
Kosten voor logies f 0.50 per nacht. Nachtzak is verplicht. Deze kan ook worden gehuurd à f 0.15. Totaal voor beide nachten dus f 1.15.

Broodmaaltijd .... f 0.30
Warme maaltijd .... - 0.60
Van te voren bespreken.

(Personen van 18-21 jaar betalen f 0.40 per nacht.)

2. **Goedkoop doch goed hotel.**

Logies met ontbijt f 1.25. 80 à 90 plaatsen beschikbaar alleen voor de nacht van Zondag op Maandag. (De nacht van Zaterdag op Zondag is dit hotel reeds door een andere organisatie besproken).
De gewone hotelprijs is hier f 2.— en hoger. We zullen trachten reductie te krijgen en hebben hoop, dat dit zal lukken indien we een groot aantal kamers bij éénzelfde hotel kunnen bespreken.
Komt ge naar Groningen, schrijf dan onmiddellijk aan de logiescommissie.

Lunch. De mogelijkheid bestaat om een gemeenschappelijke maaltijd te gebruiken: aardappelen, soep, vlees en groente. Prijs ongeveer f 0.60 à f 0.70.

Bespreek uw logies.

't Is vanzelfsprekend, dat de logiescommissie alleen succesvol kan werken en voor zo goedkoop mogelijk logies kan zorgen, als zij weet op hoeveel bezoekers zij kan rekenen.
Aanvragen om logies te richten aan kdino **L. Balkema, G. Bakkerstraat 29, Groningen.**
S.v.p. duidelijk vermelden:

a. of men voor één of twee nachten logies wenst.
b. of men van de jeugdherberg gebruik wil maken of van een hotel.
c. of men aan een gemeenschappelijke lunch wil deelnemen op beide dagen of op één dag.
d. of men (in hotel) alleen of ev. met anderen een kamer wenst.
e. bij aanvrage logies, mededelen vrouw, man of echtgenoten.

Gratis logies voor werklozen.

Aan verzoeken om gratis logies zal in **zeer beperkte mate** kunnen worden voldaan. Bij eventuele aanvragen is te vermelden of men bij gebrek aan gratis logies van de jeugdherberg gebruik wil maken.
Nadere mededelingen, ook betreffende andere zaken, begroetingsavond enz. volgen in Februari.
Ontvangen verzoeken om inlichtingen enz. zullen, behoudens bijzondere gevallen, in L E worden beantwoord.

H. Niezen, secr. O.K.K.

MALAPROBO — LA JUNA VIVO.

Sekĉio Roterdamo IIIa, tute aprobas la agadon de la Federacia Estraro rilate la eldonon de infangazeto.
Leginte la diversajn komunikojn de la federacia estraro kaj de gekdoj Veenendaal, ĝi opinias la farojn de ĉi tiuj lastaj gekdoj organize netolereblaj kaj kontraŭaj al la deziroj de nia lasta kongreso.

NOVAJ ELDONOJ.

La teatra korbo. Originale verkita de Julio Baghy. Eldono de la geamikoj de la aŭtoro. J. de Ren, Leiden. 1934. 110 pĝ. Prezo: f 0.75.
Kvazaŭ en kalejdoskopo sekvas unu post alia la bildoj el la vivo de la aŭtoro. Jen rakontoj, jen meditoj, montrantaj senteman homan koron, kiu spite ĉiuj skuoj de la sorto ĉiam trovas sian spiritan egalpezon. Ĉielon kaj inferon portas en si la homo, du kontrastojn, kiuj klopodas konkeri lin, sed eĉ el la plej profunda abismo savas lin mistera forto de lia interno, eterne brilanta stelo de espero.
„La teatra korbo" rekomendas sin al la legontoj ne nur pro la pensiga enhavo, sed ankaŭ pro la bonstila lingvo, kiu karakterizas ĉiujn verkojn de la fama aŭtoro.

— EFO.

(Ĉar ne jam eblas recenzi ĉiujn ricevitajn verkojn ni provizore mencias ilin).

Jelušić Cezaro. Tradukis Ivo Rotkviĉ. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 536-paĝa. Formato 20 x 13,5 c.M. Kun bela kovrilpaĝo. Prezo: broŝurita f 4.50, bindita f 5.50, plus 10% por sendkostoj. La tria libro de la Asocio de Esperantistaj Libro-Amikoj por la jaro 1934.

Theodor Herzl: La Juda Ŝtato. Tradukis Bernhard Selzer. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 144-paĝa. Formato 20 x 13,5 c.M. Arte kliŝita kovrilo. Prezo: broŝurita f 1.35, bindita f 2.10, plus 10% por sendkostoj. Por la membroj de AELA respektive f 0.70 kaj f 1.15.

Rainer Maria Rilke: Leteroj al juna poeto. Tradukis A. Münz. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 48-paĝa. Formato 20 x 13,5 c.M. Prezo: nur bindita f 0.75. Por la membroj de AELA f 0.40.

Henrik Adamson: Auli, Rakonto pri Knabeto. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 88-paĝa. Formato 19 x 13.5 c.M. Prezo: broŝ. f 0.80, bind. f 1.50. Le sesa libro de AELA 1934. (Aldono 10% por sendkosto.)

Dekdu Poetoj: Redaktis Kalocsay. Poemlibro de Adamson, Hilda Dresen, Price Hoywood, Hovorka, Kurzens, Maura, Newell, Nunez-Dubus, Schauhuber, Stillman, Szilágyi, Totsche. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 128-paĝa. Formato 11,5 x 15,5 c.M. Prezo broŝ. f 1.25, bind. f 2.—, luksa f 2.50, plus 10% por sendkosto. La sepa libro de AELA 1934.

Stellan Engholm: Al Torento. Dua eldono. Ĉe Eld. Soc. Esperanto, Stockholm. 1. 96 paĝ. Prezo: broŝ. f 0.50.

Sveda Antologio. Vol. I. Eldona Societo Esperanto, Stockholm. 228 paĝa. Prezo f 2.—, bind. f 2.60.

Vortoj de Marcue Sasaki, kompilita de Klara Rondo. Eldonis: Japana Esperanto-Instituto. 124-paĝa. Prezo broŝ. f 1.20.

Antoni Slonimski: Mia vojaĝo tra Sovetio. Trad. el pola lingvo S. Grenkamp-Kornfeld. Eldonis: Literatura Mondo, Budapest. 142 paĝa. f 1.50.

Esperanto vôti. Esperanto-ŝlosilo en estona lingvo. 40-paĝa.

Nova trikolora esperantlingva afiŝo de la Internacia Foiro en Lyon. Formato 100 x 60 c.M. Senpage ricevebla ĉe Foire de Lyon, Esperanto-fako, Rue Ménestrier, Lyon (Francujo).

Katalogo. Eldonis Literatura Mondo, Budapest, Mester-u. 53. 48-paĝa. Formato 11,5 x 15 c.M. Kun bele kliŝita, dukolora kovrilpaĝo. Enhavas krom multajn diverskolorajn bildojn, apartan mencion pri ĉiuj eldonaĵoj de Literatura Mondo kaj AELA kaj detalan prospekton por AELA 1935. Senpaga.

Tragiek en Triomf van Zamenhof. (Vivo de Zamenhof de Dr. Edmond Privat). Vertaald door Mevr. L. Belinfante-Ahn. Uitg. W. P. v. Stockum en Zoon N.V., Den Haag.

Een andere zijde van ons culturele werk.

Zaterdag 29 December herdacht ons Rotterdamse district de 75e verjaardag van Dr. Zamenhof. „Een avond van inwendige zending," zoals de spreker, kdo Coppens, het noemde. En terecht, want in ons veelzijdige werk, dreigt het hoofddoel van ons streven wel eens op de achtergrond te geraken. Daarom was het een goede gedachte van het bestuur om op deze avond de openingszitting van het 1e Esperanto-Congres, in 1905 te Boulogne sur Mer gehouden, te doen herleven. Op dit congres toch, voltrok zich voor de eerste maal het grote wonder, dat een 20-tal nationaliteiten zich voor elkander verstaanbaar konden maken in Esperanto en beleefde Dr. Zamenhof de triomf van zijn arbeid.
Dr. Privat was zo welwillend geweest verschillende bijzonderheden omtrent deze zitting te verstrekken en had ons district veel succes toegewenst.
Met ernst en toewijding werden de verschillende rollen gespeeld: de voorzitter van de Esp.-groep Boulogne, die het welkomstwoord sprak, de burgemeester van Boulogne, wiens franse rede door den congres-secretaris in Esp. werd vertaald en de voorzitter van de Kamer van Koophandel; doch ook de zwijgende rollen van de overige autoriteiten gaven het geheel een waardigheid, die niet weinig tot het welslagen bijdroeg. Maar vooral Dr. Zamenhof, in sprekende gelijkenis voorgesteld door Kdo. v. d. Landen, maakte op de aanwezigen een diepe indruk, toen hij op gevoelvolle wijze de bekende openingsrede uitsprak, die hij liet volgen door „La preĝo sub la verda standardo." Het applaus, waarmee de toehoorders — „het congres" — de sprekers telkens onderbraken, bewees hoezeer zij meeleefden, dertig jaar terug, toen het Esperantisme van Dr. Zamenhof intenser en eerlijker werd beleden dan tans. Voor ieder onzer was het duidelijk, dat de idealen van onzen meester slechts verwezenlijkt kunnen worden als sociale gelijkheid en rechtvaardigheid zullen zijn bereikt en ook de klasse-tegenstellingen zullen zijn opgeheven. Daarom is zijn „La Espero", waarmee het zangkoor de „zitting" besloot, toch ook **ons** lied.
Na de pauze volgde het toneelstukje **„La blinduleto"** van Heijermans, dat op vlotte en verdienstelijke wijze werd gespeeld en ons allen zo in spanning hield, dat we vergaten, dat het middernachtelijk uur reeds was gepasseerd.
Toch zou een en ander niet zo tot zijn recht gekomen zijn als het voortreffelijk spel van het vioolkwartet Peterse, de solist Kees Peterse en het zangkoor van afd. R'dam III niet voor de juiste stemming hadden gezorgd. Ook „de man op de achtergrond", ons lid de toneelkapper, die op meesterlijke wijze de verschillende koppen had verzorgd, komt een niet gering aandeel van het succes toe.
Het was een avond, die op hoog peil stond en waarop het district met voldoening kan terug zien.

F. F.

CORRESPONDENTIE

Kdo J. W., Den H. leze nog eens het artikel over dit onderwerp in dit blad.

Kdoj C. ten B. te E.; J. S. te A.; v. d. S. te IJ.; S. J. W. te Den H.; Daar kdo C. H. reeds in hetzelfde nummer, waarin zijn stukje verscheen, is beantwoord in een hoofdartikel, is er geen aanleiding tot opname van deze stukken, waarvan er twee grotendeels naast de zaak heen gaan en tarten tot tegenspraak van zelfs vele goede SAT-anoj. De zaak van SAT is en wordt voldoende belicht en verdedigd.

Verschijning L E.
Het volgende nummer verschijnt 9 Febr. Copie inzenden vóór 2 Febr.

Mededelingen van het Federatiebestuur

Secretariaat en Administratie: Postbus W. 6, Amsterdam (W.), Postgiro Amsterdam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.

Congresmededelingen.
Het 20ste congres onzer Federatie vindt ditmaal plaats te Groningen, op de beide paasdagen, 21 en 22 April.

Voorstellen
(alleen in 't esperanto) moeten vóór 31 Jan. a.s. door de afdn zijn ingediend bij het Fed.secretariaat.

Jaarverslagen
van het Federatie Bestuur komen in het volgend nummer, daar wederom nog niet alle afdelingen op tijd de ledenlijsten per 31 Dec. en de gegevens voor de statistiek inzonden.

Alles wat ons Congres betreft
vindt men in het Fed. Reglement, art. 13, 15 en 16 (op blz. 10-12). Ieder leze dit er nog eens goed op na.

Zie voorts
de mededelingen op blz. 6 van het Congres Comitee en eveneens de regeling van de Ned. Spoorwegen.

1100 cursisten lezen L E.
Aan onze opwekking om ook de cursisten te abonneren op ons orgaan voldeden 42 afdelingen, zodat nu de gehele winter 1100 cursisten L E lezen. Een mooi resultaat dus. Daardoor steeg de oplaag van L E tot 4600 ex. per maand.

Met Pasen naar Groningen.
Het is ons gelukt met de Ned. Spoorwegen een regeling te treffen, die het aan al onze leden, congresbezoekers, mogelijk maakt persoonlijk tegen gezelschapstarief te reizen. Hieronder vindt men een staatje van enige plaatsen met de prijzen. Overigens kan ieder aan het naastbijgelegen station inlichtingen verkrijgen omtrent gezelschapstarieven. **Het is echter niet nodig gezelschappen te vormen.**
De deelnemers bestellen hun biljetten, door bemiddeling van hun afdeling, aan het fed.-bestuur.
De betaling moet op dezelfde wijze geschieden aan de fed.-penningmeester. Ieder deelnemer kan dan naar verkiezing reizen, zonder gebonden te zijn aan een zekere trein of een gezelschap.
Begrijpt u het voordeel van deze regeling? Het betekent, dat ook onze zwakke en verafgelegen afdelingen, benevens de algemene leden uit alle plaatsen hiervan gebruik kunnen maken, ongeacht of één of meer deelnemers van een station vertrekken. Het spreekt vanzelf, dat we hiervoor spoedig over gegevens moeten beschikken, of men van deze gunstige gelegenheid gebruik kan maken. Opdat we weten op welk aantal deelnemers (minimum) we kunnen rekenen. Hiervan hangt het slagen af.
Deel ons dus onverwijld mede wie reeds thans besloten hebben, hiervan gebruik te maken. Van uw deelname hangt het af of we slagen; van uw deelname hangt het af of al onze leden, die dit wensen, van deze gelegenheid gebruik zullen kunnen maken. Afdelingen, **voor 1 Maart a.s.** moeten wij uw eerste mededelingen in ons bezit hebben. Veel hangt van uw activiteit af.
Wacht niet tot de uiterste datum, maar zendt ons uw eerste resultaten.

Nieuwe afdelingen.
Denkt er aan, dat iedere afdeling het recht heeft afgevaardigden te zenden. De afdelingen dragen gelijkelijk, naar ledental, hiervan de kosten, ook als ze geen afgevaardigde zenden.

---

van	REISWEG over	Heen en terug Prijs 3e klasse
Amsterdam	Enkhuizen	f 5.13
"	Hilversum, Harderwijk .	- 5.68
Arnhem	Brummen, Olst	- 4.75
Apeldoorn	Twello, Hoogeveen	- 4.—
Alkmaar	Enkhuizen	- 4.65
Delft	Enkhuizen	6.83
"	Harderwijk	- 7.13
Deventer	Hoogeveen	- 3.63
Eindhoven	Hoogeveen	- 7.10
Enschede	Holten, Hoogeveen	- 5.15
"	Borne, Hoogeveen	- 4.55
Den Haag SS	Harderwijk	- 6.60
Haarlem	Enkhuizen	- 5.50
"	Harderwijk	- 6.15
Hoorn	Enkhuizen	- 4.08
Heerlen	Hoogeveen	- 8.—
Leeuwarden	Grijpskerk	- 1.63
Leiden	Enkhuizen	- 6.23
Leiden	Harderwijk	- 6.38
Maastricht	Cuyk, Hoogeveen	- 8.—
Rotterdam M	Harderwijk	- 6.40
Utrecht	Harderwijk	- 5.10
Vlissingen	Udenhout, Hoogeveen..	- 8.—
Zutphen	Hoogeveen	- 4.03
Zwolle	Hoogeveen	- 2.88

DISTRICT ZUID-HOLLAND.
Sekr.: Van Egmondestraat 39, Voorburg.
Het district organiseert een zeer leerzame bijeenkomst op **Zondag 27 Januari** te Rotterdam in Riche, Korte Hoogstraat 13 om half tien des morgens.
Kdo Faulhaber zal een inleiding houden over raadgevingen en ondervindingen bij het cursusleiden, terwijl kdo Degenkamp zal spreken over het verklaren van de grammatica aan de leerlingen.
De sprekers reeds waarborgen een mooie, leerzame ochtend, dus verwachten we ieder die belang stelt in het cursuswerk op deze bijeenkomst te zien.
In de middag zullen wij een wandeling maken door Rotterdam en het eigen gebouw van de Rotterdammers bezoeken.
Geeft u nu zo spoedig mogelijk op bij den secr. dan kunnen we ongeveer bepalen hoeveel deelnemers er zullen zijn. Vanaf Den Haag gaan we met een gezelschapsbiljet en verwacht ik dus ook heel spoedig opgave van deelnemers.
Laat deze gelegenheid niet voorbij gaan!

J. v. Scheepen.

FUNEBRON

la Rotterdama Distrikto portas pri la perdo de unu el siaj plej aktivaj laborantoj.
La 27an de Decembro mortis nia kamarado

BERNARDO EERDMANS.

Terura sortobato konsternas nin ĉiujn kaj ankoraŭ ni povas nek kompreni, nek kredi ĝin. Energia, ĉiam helpopreta kaj senlaca li vivis inter ni, ĝis kiam malsano devigis lin al la lito. Kiom heroa estis lia konduto dum tiu tempo. Neniam temis pri li, ĉiam lia zorgo eliris al aliaj. Lia unua demando ĉiam estis pri la movado. De el sia lito li ankoraŭ direktis la aferojn en la klubo Hillegersberga, kies fondinto li estas. Senpove ni staras antaŭ tiu senkompata sorto, kiu tiel senindulge forrabis al ni pioniron en plej vera senco de la vorto. La bataloj de la laborista klaso ĝenerale kiel tiuj de la esperantomovado speciale estis liaj bataloj. Por li esperanto ne estis nur simpla lingvo, sed li profunde enpenetris en ties spiriton. Tagon post tago li laboris ofte ĝis malfrue en la nokto por nia afero, por kiu nenia ofero estis al li tro granda.
Al la familio P. Eerdmans ni esprimas nian profundan kondolencon kaj speciale al lia frato Wim k Familio. La manpremo de amikoj estu konsolo en tiuj ĉi pezaj tagoj. Ni tenos en daŭra memoro lian bonan ekzemplon.

Por la Rotterdama Distrikto, H. G.

Districts Mededelingen

DISTRICT AMSTERDAM.
Sekr.: Pieter Nieuwlandstraat 4, (O.).
Jaarvergadering,
zal eind Januari plaats vinden. Datum enz. zullen nader worden bekend gemaakt. De volgende leden van het districtsbestuur treden af en stellen zich niet herkiesbaar. Kdo C. Prins, voorzitter; kdo. G. Verheugd, penningmeester; A. de Vries, secretaris; H. Huybrechtsen, bijzitter.
Wij verzoeken thans namen van candidaten om deze functies te bezetten, omgaand te zenden aan onzen secretaris.

Zamenhofvespero.
Op 16 December j.l. hield ons district zijn jaarlijkse Zamenhofavond. Wij kunnen met gerustheid zeggen, dat de avond een succes is geworden en niemand zich heeft verveeld. Alle medewerkers zeggen wij hartelijk dank.

DISTRICT ANTWERPEN.
Een goedgeslaagde vergadering van ons district had plaats op Zondag 11 November l.l. Alle afdelingen en afdelingen in wording waren aanwezig, uitgezonderd Deurne.
Besproken werden de uitslagen van de propaganda gedurende de Verda Monato en ook de vooruitzichten die bemoedigend bleken.

DISTRICT NOORD-HOLLAND.
Secretariaat: Assumburgstraat 18, Beverwijk.

De jaarvergadering.
De jaarvergadering wordt gehouden begin Maart, zo mogelijk na de fed.-raadsvergadering, te Alkmaar of Haarlem (bij voorkeur te Alkmaar in verband met de zwakke positie der noordelijke afdelingen).
Voorstellen voor de jaarvergadering kunnen ingediend worden tot uiterlijk 5 Februari a.s. De jaarrapporten van secr. en penningm. worden alle afdelingen toegezonden.

DISTRICT ROTTERDAM.
De afgevaardigden-vergadering, gehouden 12 December 1934 besloot een cursus te organiseren voor hen, die zich willen bekwamen voor cursusleider, onder auspiciën van het Districtsbestuur. Aanvang eind Januari. Leider kdo J. v. d. Landen. Ieder die wenst deel te nemen, verplicht zich ten eerste een contributie te betalen van 5 cent per week om de kosten van de gehele cursus te dekken, die ongeveer 5 maanden zal duren, ten tweede, aan een toelatingsexamen te onderwerpen, opdat de cursus zeker zal slagen. Zo mogelijk zal de cursus plaats vinden, in het daarvoor zeer geschikte lokaal van afd. III, des Zondagsmorgens van 10 tot 13 uur. De benodigde boeken zijn Nia Lernolibro, Gvidilo en Krestomatio.
Het bestuur zal het examen-comité te gelegenertijd uitnodigen naar Rotterdam te komen om de cursisten te examineren. De examengelden kunnen worden gespaard bij den penningmeester der cursus. Zij die slagen, zullen verder opgeleid worden tot

cursusleider voor het volgende seizoen. Het doel dezer cursus is, in de behoefte van cursusleiders te voorzien. Zij die wensen deel te nemen, gelieven zich **voor 17 Jan.** a.s. op te geven bij ons secretariaat, Korfmakerstsraat 90. Het Districts-Bestuur.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. AALSMEER. „Ĉiam Supren."
Secr.: Uiterweg 350.
Onze afdeling, welke nu bestaat uit 13 leden, organiseerde een geslaagde tentoonstelling met als spreker kdo P. Krijt uit Amsterdam. Het resultaat was een cursus met 13 deelnemers onder de uitstekende leiding van ons lid R. de Haan. Een drietal leden volgt een vervolgcursus ten huize en onder de bekwame leiding van het echtpaar De Hartog. Onze clubavonden vinden plaats iedere Maandagavond in de voorm. Chr. School, Kanaalstraat.
Ofschoon de opkomst niet onbevredigend is, wekken we onze leden op zo weinig mogelijk te verzuimen. Helpt allen mede de bijeenkomsten leerzaam en gezellig te maken!
D. Keessen Dzn. Jr., secr.

AFD. A'DAM I. Secr.: Smaragdstraat 6[1], (Z.)
Het bestuur bericht de leden, dat op Woensdag 30 Januari onze jaarvergadering zal plaats vinden. Zij die voorstellen hebben voor deze vergadering, worden verzocht deze in te zenden bij den secretaris. De bijeenkomst vindt plaats in ons clubgebouw St. Willebrordusstraat 66. J. Englander.

AFD. A'DAM III. „Tagiĝas en l'Oriento".
Sekr. Madurastraat 26[3], (Oost).
Ter gelegenheid van de herdenking van Dr. Zamenhof's geboortedag hield kdo Lem een toespraak waarin hij Zamenhofs pogen uiteen zette, door welke idealen hij gedreven werd, en van zijn hoop dat eens de gehele mensheid één taal zou spreken. Hetgeen juist voor de arbeidersklasse, die het levende oorlogsmateriaal moet leveren, van belang kan zijn. Wanneer over de gehele aardbol de arbeiders één taal spreken komen wij dichter bij het doel, dat is dichter bij de vrede, dichter bij de verwerkelijking van de socialistische maatschappij.
Aan hen die onze beweging verlaten, met als motief: „geen tijd" of „ik voel me niet bekwaam genoeg om verder te leren", stelt kdo Lem Dr. Zamenhof ten voorbeeld. Hij gaf zijn jeugd.... ja — zijn ganse leven voor zijn ideaal; zijn ideaal, dat ook het onze behoort te zijn.... de verbroedering der mensheid....
Gekdoj, gij die er niet waart, weet niet wat ge gemist hebt.
Toon dat je het voorbeeld van onze majstro wilt volgen, toon dat het je ernst is met je esperantist-zijn en neem geregeld deel aan het groepswerk.

AFD. A'DAM V. „Zamenhofa Grupo".
Secr.: De Kempenaerstraat 58[1].
Op Dindsag 15 Jan. vindt in ons clublokaal de jaarvergadering van onze afdeling plaats. Ieder groepslid zij aanwezig, opdat het te kiezen bestuur wete in dit jaar op een hechte basis te kunnen voortbouwen.

AFD. AMSTERDAM XIV „Al nia Idealo"
La 30an de Dec. 1934 la prop.-kom. el nia grupo aranĝis en la „Sundomo" propagandvesperon pro la 75a datreveno de Dr. Zamenhof. Kdo Lem faris propagandparoladon kaj kelkaj el niaj anoj prezentis la teatraĵon „Naciismo" de kdo Bas Wels el Roterdamo sukcesplene. Ni tradukis la teatraĵon hollande ĉar tiel ĝi por propagandi pli valoras. Tri knabinoj prezentis la humoraĵon „Jes." Preskaŭ 200 vizitantoj ĉeestis.
Estis bona propagandvespero.
G. Overbeek-Veenstra.

AFD. A'DAM XV. „Ĉiam Antaŭen".
Secr.: Oosthuizenstraat 28.
Nia sekcio devas eksiĝi la membron J. L. v. Ravenzwaaij, Monnikendammerweg 33 pro tro multe da kotizŝuldo.
La decido de la membroj pri tiu afero estis unuvoĉa ĉar la estraro faris multe da peno por solvi tiun malagrablaĵon.
Samtempe mi kaptas la okazon nome de nia estraro esprimi la deziron ke 1935 por ĉiuj estu pli bona kaj prospera ol la pasinta jaro. Tj. Bos, secr.

AFD. ANTWERPEN.
Sekr.: Pepijnstraat 43.
De verschillende cursussen gaan regelmatig hun gang.
„La Progresanto" en „Tra la Labirinto" zijn ons van zeer veel nut voor de daŭrigaj kursoj, die nu op meer belangstelling mogen rekenen.

AFD. BUSSUM.
Sekr.: Meerweg 5.
De 15e December had onze Dro. Zamenhof-herdenkingsavond plaats. Dit keer sprak kdo Vrees voor ons. Jammer, dat lang niet alle leden aanwezig waren. Dit geldt ook voor de wekelijkse clubavond. Waar blijven de gekdoj? Bedenk, dat, willen wij overwinnen, wij alle krachten nodig hebben. Dus komt allen **iedere Donderdagavond** 8.15 uur in gebouw Voorwaarts, Brinklaan 44.
En la jaro 1935 ni kiel eble plej multe laboru por nia idealo. Persiste antaŭen!
P. Poldervaart.

AFD. DEURNE.
Secr.: Van Nevelestraat 49, Deurne-N.
Onze afdeling gaat onverpoosd verder met haar propaganda. Wij hebben reeds een vijftigtal raambiljetten in verschillende lokalen geplaatst en ook op de muren geplakt. Een tweeduizend strooibiljetten werden verspreid, voor het aankondigen van een nieuwe cursus. Deze cursus wordt regelmatig door 14 kameraden gevolgd.
Wij doen tevens een oproep aan al onze oud-leden, om ons te steunen met ons werk, en zich weder in onze groep te laten inschrijven.
Bij het nazien der boeken, bestatigen wij, dat er verschillende leden achterblijven met het betalen van hun maandgeld. Onze groep heeft nu meer dan ooit geldelijke steun nodig, daarom kameraden verzoeken wij u dringend uw achterstel te vereffenen.
Secr.

AFD. ENSCHEDE. Sekr. Penninkstr. 14.
De jaarvergadering vindt 23 Jan. plaats. Daar mag nu eens niemand ontbreken.

AFD. GRONINGEN. „La Norda Stelo".
Sekr.: James Wattstraat 42 a.
Woensdag 19 December hield onze afdeling een vergadering in „Schortinghuis". Na de mededelingen wekte de voorzitter de leden op om lid van SAT te worden. Er werd door de afdeling besloten een abonnement op het kinderblad „La Vojo" te nemen. Tevens om een reiskas te vormen, waarvan, na loting, enige van onze leden het SAT-congres te Parijs zullen kunnen bezoeken. Na enige bespreking over het hier te houden Fed.-congres in 1935, sloot de voorzitter de goed bezochte vergadering.

AFD. HOEK VAN HOLLAND.
Secr.: Prins Hendrikstraat 225.
Ook dit dorpje kon in de afgelopen periode aan onze beweging enig verder resultaat brengen, n.l. een **10-tal nieuwe cursisten,** die geleid worden door kdo Kasje.
Voor 't eerst werd nu ook een vervolgcursus met 9 leden mogelijk, hetgeen, volgens de niet zo gunstige verhoudingen hier, nu een nog vrij gunstig onderdeeltje in ons grote geheel betekent. H. V., secr.

AFD. KOOG-ZAANDIJK.
Secr.: Rozenstraat 18, Koog aan de Zaan.
Denove pasis unu jaro. En la monato Junio ni disdonis 2000 flugfoliojn por propagando. La rezultato estis, komenckurso kun proksimume 20 personoj. Pro tio ni petis (en kunlaboro de la Inst. v. Arb. Ontw.) al la komunumestraro, de Koog aan de Zaan, lernejo-ĉambron. Ni akiris ĝin, senpage. Por tio ni B. en W. dankas pro ilia helpo.
La sekcio havas nun 11 anojn. La gvidanto de la komenckurso estas kdo v. Nek. La daŭrigan kurson gvidas kdo Bem.
Gekamaradoj, la ekonomia kaj spirita krizo regas ankoraŭ la tutan mondon.
Propogandu do por Esperanto, por ke venu la tempo, ke ĉiuj laboristoj parolos esperanton. Komencu bone la novan jaron. La estraro deziras al siaj anoj, kaj komencantoj kaj al la Federacio prosperan jaron.

AFD. LEIDEN. Secr.: Weverstraat 27.
Onze afdeling zag zich genoodzaakt, na herhaalde pogingen en beloften tot betaling der contributie, onderstaande leden wegens contributie-schuld te royeren.
J. C. Omee, Koddesteeg 32.
A. A. Vreeken, Koningstraat 27 a.
J. Vreeken, Abspoelweg 2, Oegstgeest.

AFD. OOSTZAAN. „Paco estu nia celo".
Sekr.: Kerkstraat 144.
De tiu ĉi loko nia estraro deziras al niaj anoj, lernantoj kaj al ĉiuj, kiuj interesiĝas pri nia laboro kaj la tuta esperanto-movado, prosperan novjaron.
Nia estraro esperas ke ĉiuj laboru en la nova jaro tiel fervoraj kiel la pasintan jaron, por ke ni baldaŭ povu pli fortigi nian movadon. Tial ni bezonos diligente studi kaj labori la venontajn monatojn, instigante la homojn lerni esperanton pro la utilo de tiu ĉi lingvo. J. Schuitemaker, secr.

AFD. STADSKANAAL. „Amikeco".
Secr.: Semskade H 241.
Onze afdeling verloor opnieuw een paar ijverige leden n.l. den secretaris B. Muntendam en H. Meertens.
Aan beiden dank voor het vele voor de afdeling gedaan. Als plaatsvervanger voor B. Muntendam werd S. J. Toornstra gekozen. 't Is nu wel héél noodzakelijk, dat men geregeld komt, want er resten nu nog slechts weinige leden. S. J. Toornstra, secr.

AFD. WESTZAAN.
Secr.: Weiver G 47.
Nia agado en 1934 sukcesis bonege. Multaj enloĝantoj vizitis nian ekspozicion. Ni sukcesis varbi 35 personojn por nia kurso. Dank' al la kunlaboro de niaj anoj kaj de kelkaj samideanoj, ni povis atingi ĉi tiun sukceson.
Ni esperas, ke ni en la estonto havos la saman kunlaboradon por nia propagando kaj nia sekcio. Nia laboro estas grandega, sed tial nia sukceso estos pli bela. Ni ĉiam devas instigi la homaron lerni esperanton, por ke ni povu batali kune kaj tutmonde por daŭra eterna mondpaco.
La konversaciajn vesperojn multaj anoj regule vizitas. Tamen kelkaj multfoje forrestis. Ni esperas ke ili daŭrigas sian taskon, ĉar alie ilia peno, kiun ili faris en la pasinta jaro estus vana kaj ĉi tio estus bedaŭrinda.

AFD. ZWOLLE. ‚UZLEK."
Sekr.: St. Jozefstraat 4.
Onze Zamenhofherdenking is schitterend geslaagd.
Om acht uur was ons clublokaal geheel vol. De verschillende voordrachten en redevoeringen oogstten veel bijval. Het onthullen van de clubvlag en de lezing over Zamenhof, waren twee hoofdpunten. Piano en zang werden zonder kosten verzorgd door twee niet-esperantisten.
Een vertegenwoordiger van Nosobe vertelde het een en ander over de blinden in de Esperanto-wereld en verduidelijkte dit, door een kleine tentoonstelling. Omstreeks middernacht sloot de voorzitter deze bijeenkomst met een opwekkend woord voor de federatie en UZLEK.
J. Lievestro, secr.